

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 27 NOVEMBER 1904.

N^O 9

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Olof Jonsson i Hof. — Norges riksadvokat afliden. — Illustreradtt allehanda från skilda delar af landet. — Senaste bilder från krigsskådeplatsen. — Excellensen Lagerheims afskedsansökan. — "På vägen" af Hjalmar Söderberg — Den danska litterära Grönlands-expeditionen åter hemma. — Ett välgörenhetsfrimärke till tuberkulosens bekämpande. — Tjolöholm. II — Norsk föreläsare i Sverige. — Framstående norsk pianist. — J. F. Lilliehöök. — P. S. L. Annerstedt. † — Det högre norska armébefälet. — Veckans porträttgalleri. — Brokigt utomlandsnytt.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

Foto. Florman, Stockholm.

OLOF JONSSON I HOF.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthlm.—Gbg.

OLOF JONSSON I HOF.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det inflytande som tullfrågan, i första hand frågan om lifsmedelstullar, utöfvade på hela vårt politiska lif under mer än ett decennium, har så ofta blifvit ur olika synpunkter karakteriseradt, att numera knappast något intresse är att påräkna för ytterligare undersökningar af denna sak, åtminstone ej förrän den kan af en senare generations iakttagare rent historiskt belysas. Så mycket torde emellertid nu vara tämligen allmänt erkänt, att den uppdelning af grupperna inom riksdagen och af deras korrelat inom valmanskåren, hvilken blef följden af tullfrågans allt dominerande ställning, ingalunda var gynnsam för sträfvanterna att lyfta det politiska lifvet i vårt land upp till ett högre plan med friare utrymme för skilda grundsatser och ideals, ej blott ekonomiska intressens, inbördes kamp såväl som för de större personliga förmågornas insatser. Det talades under 90-talet mycket om "försumpningen" i andra kammaren, och i sin mån hade tullstriden utan tvifvel bidragit att framkalla en sådan, ej minst därigenom, att den å ömse sidor tvungit fram en de rättrognas régime under fortgående sänkning af nivån inom det parti, som då ännu genom sin massa behärskade kammaren. "Försumpningen" bestod ej blott i klassegöismen hos landtmannapartiet — hvilken nog ej var mera påfallande än den man under motsvarande maktförhållanden har att vänta af hvilken klass som hälst — utan ännu mera i den neddragande och förlamande bristen på verkliga personliga kapaciteter, sådana som förr representerat den svenska bondeklassen inom riksdagen. Ett och annat undantag kunde nämnas, men främst bland dessa stod *Olof Jonsson i Hof*, som visserligen några år såsom frihandlare hölls utanför den naturliga verkningsföremål han hade i statsutskottet, men dock, så länge han tillhörde andra kammaren, gjorde sig starkt gällande genom sin mindre vanliga begåfning och sina själförfärvade, kanske ännu mer ovanliga insikter. När han slutligen mot sin vilja helt aflägsnades från riksdagspolitiken, var det på grund af inflytelser från ett helt annat håll, och emedan han ansågs hafva svikit sina politiska föregående.

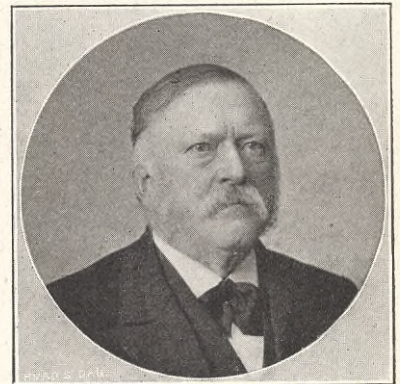
Hur man än i realiteten bedömer hvad som skedde i västra Hälsinglands domsaga 1896, så skall man helt visst förr eller senare nödgas allmänt erkänna, att denna beskyllning var obefogad. Liberal politiker i modärn mening hade Olof Jonsson nämligen aldrig varit, och äfven inom landtmannapartiet före dess tudelning fanns mer än en som i långt högre grad kunde och ville göra anspråk på denna titulatur. Han var och förblef en moderat politiker — ehuru icke i detta ords numera brukliga mening — med opportunistisk läggning och hade visserligen som sådan mer än en gång lagt sitt ord och inflytande i vågskålen för frisinna kraf och mot reaktionära anspråk. Någon öfverlöpare från liberalism till konservatism var han aldrig. Det var emellertid landtmannapartiernas återförening vid början af 1895 års riksdag, som i detta afseende i synnerhet lades honom till last, då man från frisinna håll lyckades utestänga honom från riksdagen, och ehuruval nämnda åtgärd alldeles otvifvelaktigt var riktad mot folkpartiet, den dåvarande vänstergruppen i andra kammaren och sålunda möjligen kunde utgöra ett skäl för denna grupps anhängare att ej önska återval af en så farlig motståndare, så skall det ej kunna ledas i bevis, att han genom att verka för sammanslagningen kommit i strid med sig själf och sina antecendentia. Huruvida någonting vanns för den frisinna politiska utvecklingen genom Olof Jonssons uteslutande från andra kammaren, lär väl i öfrigt vara starka tvifvel underkastadt, och undertecknad vågar för sin ringa del uttala den mening, att motsatsen är långt mera sannolik. Det vill i alla händelser förefalla, som om från den 1896 mot Olof Jonsson etablerade valfejden, hvil-

ken fördes på ett sådant sätt, att den rundt om i landet gjorde många tveksamma anhängare af landtmannapartiet till dess förklarade stridsmän, skulle datera sig det egentliga konservativa öfvertaget öfver partiet, ett öfvertag, som dessutom dömde det relativt fåtaliga folkpartiet till en alljämt tämligen betydelselös tillvaro, så länge det sedan existerade.

Efter att hafva bevisat 21 riksdagar var Olof Jonsson nu hänvisad till andra sysselsättningar under de följande åren. Bankofullmäktige var han sedan 1895 och har sedan fortfarande innehaft detta uppdrag. Därjämte hade han nu, icke för första gången, att såsom ledamot af en k. kommitté fylla en viktig uppgift, och denna gång gällde det utredningen af en storpolitisk fråga, hvori han tidigare intagit en bemärkt ståndpunkt inom riksdagen, *unionsfrågan*. Denna frågas kritiska läge under 1890-talets förra hälft hade föranlett tillsättandet af en ny unionskommitté 1895, och i denna företrädde Olof Jonsson jämte P. J. von Ehrenheim, Gustaf Sparre, Nils von Steyern och D. G. Restadius gentemot Oscar Alin och Ernst Trygger den moderata svenska uppfattningen. Han gick därvid så långt i tillmötesgående mot Norge som öfver hufvud taget någon praktisk politiker i vårt land på den tiden gjorde.

Förra året beredde Gäfleborgs läns landsting Olof Jonsson tillfälle att återinträda i riksdagen, nu i första kammaren. Ehuruval erfarenheten icke gifvit gynnsamma vittnesbörd om den utveckling en sådan omflyttning kan utöfva på en gammal landtmannapartist, så har man dock i detta fall alla skäl att med tillfredsställelse se denna politiska förmåga sålunda återbördad åt det politiska lifvet. Visserligen har förstakammarledamoten Olof Jonsson ännu för sig ett så godt som oskrifvet blad, och tiden har gått fort under de sju år han stått utanför. Man har därför många frågor att ställa till honom, ej minst rörande förhållandet till Norge. Men han har helt visst ej slutit till sina ögon under den politiska exilen utan tvärtom, sin vana trogen, skarpt och noga iakttagit företeelserna och dessutom har han ju nu under en riksdag deltagit i första kammarens arbeten, och af de få anföranden han därvid hållit vet man, att han ännu, vid 65 års ålder, är densamme som förut i förmåga att tänka sig in i ett ämne och ge uttryck åt sina tankar. Han har särskildt vid ett tillfälle under sistlidne riksdag fått kammaren att lyssna med spänd intresse till ett storstiladt, genomtänkt anförande, hvori han med sin starkt sparsamhetsvänliga uppfattning teknade bristerna i vår statshushållning och särskildt framhåfde disproportionen mellan kostnaderna och effektiviteten i vårt försvarsväsen. Skall han väl ock taga konsekvensen häraf och medverka till den *enhetlighet* i det leivande försvarets system, hvilken ensam förmår höja dess effektivitet till en mot kostnaden svarende nivå?

NORGES RIKSADVOKAT AFLIDEN.

Elek B. Rinman.

JOHAN BLACKSTAD. †
Norsk riksadvoikat, framstående jurist.
(Jämför H. 8 D. 3 ärg. n. r. 10).

Foto. Stenholm, HERNÖSAND.

I. KRONPRINS GUSTAF I HERNÖSAND.

Kliché: Bengt Sjöforsparre

Foto. HFAR 8 DAG.

Kliché: Bengt Sjöforsparre

II. EN MINNESSTEN ÖFVER STEN STURE D. Y. I STOCKHOLM.

krigsmuseum, hvartill en vacker början redan är gjord. Den af H. 8 D. återgifna "kanonservisen" är modellerad af panoptikons i Stockholm artist herr Skoglar Bystedt.

IV. I Göta kanal inträffade nyligen ett missöde som antagligen kommer att taga så lång tid att reparera, att traiken på kanalen kan anses så godt som avslutad för året. En ångare Mars råkade näm-

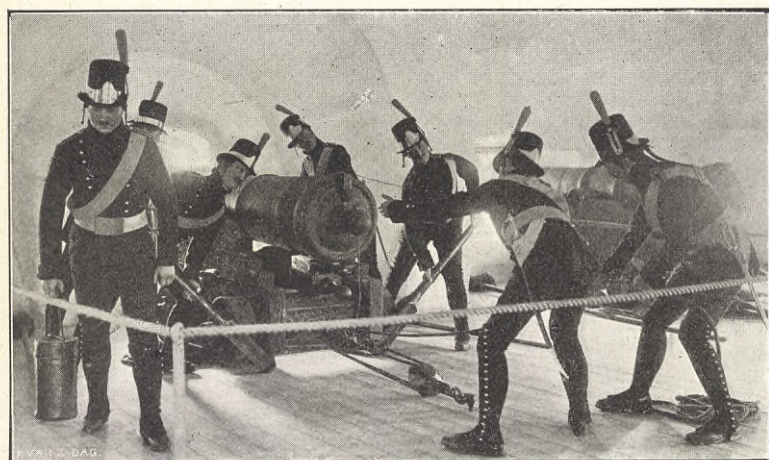

Foto. Jonason. Gbg.

III. FRÅN DET NYÖPPNADE KRIGSMUSEET Å SKANSEN KRONAN I GÖTEBORG.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

I. Kronprinsen har i dagarna besökt HERNÖSAND för att delta i invigningen af det nya frimurarehuset.

II. Å Katarina kyrkogård aftäcktes den 22 nov. under stor högtidlighet ett minnesmärke öfver Sten Sture d. y., hvilkens lik tillsammans med en del öfriga adelsmäns brändes å detta ställe, sedan det efter 1520 års blodbad upptagits ur Riddarholmskyrkan. Den stora bautastenen af granit med bronsmedaljong, efter ritning af Agi Lindegren, har bekostats af grosshandl W. Djurling.

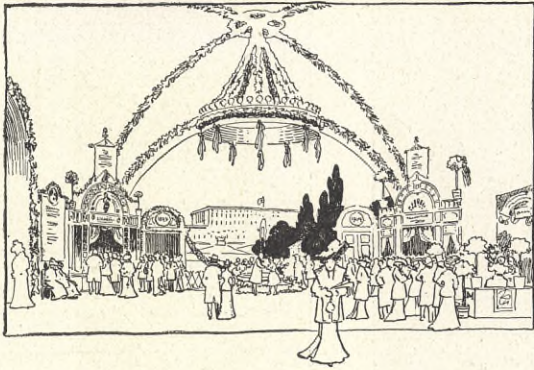
III. Genom major Claes Grills förtjänst har den gamla Dahlbergiska skansen Kronan i Göteborg fullständigt restaurerats, och dess inne har apterats för ett

Foto. Janson. Norrköping.

IV. ETT MISSÖDE I GÖTA KANAL: Östra slussportarne vid Brådtom. Den ena felas alldeles (x) och af den andra finns endast öfre räcktet kvar.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

V. TEATERFÖRBUNDETS HÖSTMARKNAD. Efter originalteckningar af V. Andréén.

ligen törna mot de nedre slussportarna vid Brådtom, nära Norsholm, så att såväl dessa som de öfre slussportarna — detta beroende på sugvattnet — rampone-
rades.

V. "Höstsol" hette den stora marknad, som denna vecka anordnats af Svenska teaterförbundet i Stockholm i Centralbadets vid Drottninggatan stora lawn-tennis-hallar för åstadkommande af grundplåten till en pensionsfond för de sceniska artisterna. Af de dagliga tidningarna har det framgått, hvilka vackra och omfattande arrangemanger, som vidtagits, och H. 8 D. meddelar här, då vi först i nästa nummer kunna återgifva några fotografiska bilder från marknaden, ett par af artisten Victor Andréén uppgjorda teckningar framställande en del af festens dekorativa anordningar.

VI—VII. Ett par bazarer, hvilkas syfte var af synnerligen behjärtansvärdt slag, ägde förliden vecka rum i Stockholm. Den ena bazar, som hölls i Runans stora festsal, var postbetjäntes, och hade till ändamål att skaffa medel till understöd åt sjuka befoärare i Stockholm. Vid öppnandet af denna bazar, hvilket försiggick med särskild högtidlighet, närvaro generaldirektör von Krusenstjerna, generalpoststyrelsens ledamöter m. fl.

Den andra hölls å Grand restaurant National och var anordnad af Kristna sedlighetsföreningen till förmån för värlösa och van-

vårdade barn — pastor Hedbergs kända verksamhet hvarom H. 8 D. förut meddelat åtskilligt i ord och bild.

VIII. Ett fryntligt och präktigt gammalt par är det, som vi härmed hafva nöjet föreställa för våra läsare. De båda gamla äro f. kyrkvården Rombo Anders Mattson i Östnor i Dalarna och hans maka, hvilka i början af månaden högtidligen kunde fira sitt guldbröllop.

Foto. HVAR 8 DAG. VI. GRUPP FRÅN POSTBETJÄNTES BAZAR I STOCKHOLM.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.
VII. FRÅN BAZAREN TILL FÖRMÅN FÖR VÄRLÖSA OCH VANVÅRDADE BARN I STOCKHOLM.

Efter porträtt. Klubb: Am. A.-H. Hingst Silfversparre olavin—Odg
VII. ETT GULDBRÖLLOPPAR.

SENASTE BILDER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN.

HVAR 8 DAG

— 133 —

Efter fotografier

DEN MYCKET OMSKRIFNA ARTILLERIDUELLEN SOM FÖREGICK RYSKA ÅTERTÅGET FRÅN LIAOJANG.

MIKADONS OFFICIELLE FOTOGRAF TAGER KINEMATOGRAFBILDER AF DE SÅRADE. (Unik fotografi.)

JAPANERNA BRÄNNA SINA DÖDA.

Samtliga våra bilder och porträtt, från in- och utlandet, äro återgifna efter originalfotografier. HVAR 8 DAG BEGAGNAR SIG ICKE AF UTLÄNDSKA TIDNINGARS ILLUSTRATIONER.

K14-45 - Kem. A. B. Bengt Sjöströmspers S'hin—Gbg.

SENASTE BILDER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN.

Efter fotografi.

EN SCEN FRÅN RÖDA KORSETS VERKSAMHETSPLATS UNDER SLAGET VID LIAOJANG: Man skottar brånskande upp en graf för soldaten invid hans bår.

Titel: Kem. A.-D. Bengt Sjöforsparre Stilm-Gbg.

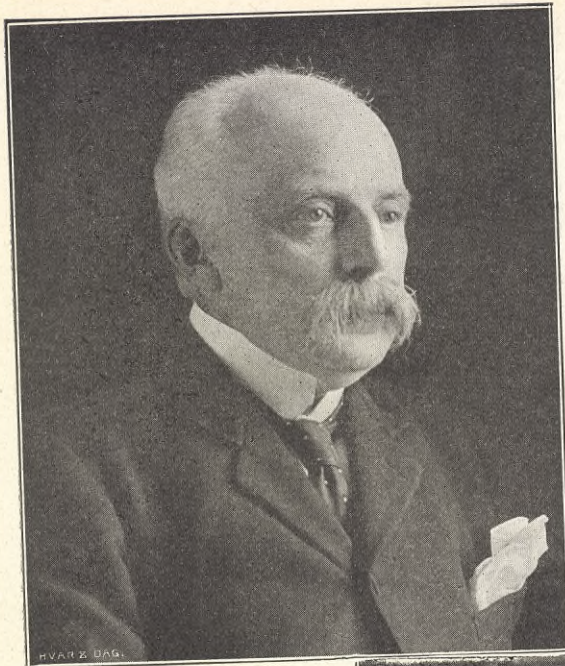
När Alexejeff kom hem försökte han vid en intervju att afleda uppmärksamheten från sig själf genom att tala om japanerna. Han hade intet annat att förebrå dem än att de gingo för metodiskt tillväga och därför regelbundet försummade att begagna sig af den för dem lyckliga tillfälligheten. Vicekonungen kan nog ha rätt, men man bör minnas hvad som några dagar tidigare yttrades i Amerika vid ett officiellt tillfälle af en högtstående japan. Denne förklarade, att kriget vore en alltför allvarsam sak för japanerna, för att de skulle vilja öka risken för sig endast för att nå bravurens och den "lysande" bedriftens utmärkelse.

Efter fotografi.

EN KINESISK TJUF straffas vid Liaojang af japanerna för plundring.

Titel: Kem. A.-D. Bengt Sjöforsparre

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.
A. L. FERSENGYLDENSTOLPE.

Den allmänna uppmärksamheten har på den senaste tiden varit fäst vid sv.-norska sändebudet i Petersburg greve August Louis Fersen Gyldenstolpe, hvilken ansetts vara utsedd till exc. Lagerheims efterträdare som utrikesminister. Af greve G. är H. 8 D. i tillfälle lämna ett för tidsskriften i dessa dagar speciellt taget porträtt.

Greve G. är född i Stockholm 1849. Namnet Fersen är upptaget efter modern, den sista af denna

Foto. Asta Krook, Sthlm.

C. H. T. A. LAGERHEIM.

Kitchin: Bengt Sjöbergparre.

Af exc. Lagerheim har H. 8 D i IV årg. 26 häftet meddelat biografi. Det här medd. portr. är nytt för dagen.

PÅ VÄGEN.

För HVAR 8 DAG af **HJALMAR SÖDERBERG.**

Det är skumt och tyst inne i skogen.

Jag trampar min gamla väg längs med stranden. Enslig och tom slingrar den i den mörka middagsskymningen mellan de unga trädens smala stammar, hal af granbarr och svart af asparnas frostbitna blad. Här sover skogen, där breder sig insjöns döda yta, blank som glas. Icke ett segel, icke en åra. Det är som om vattnet plötsligt stelnat i skräck för den dödens tid som väntar: vassen invid stranden böjer sig svagt under den kraftlösa vinden, men vattenytan krusas icke.

En gårdsklocka ute i bygden ringer genom tystnaden.

Den är mig så alltför väl bekant, denna väg längs stranden mellan asparnes ljusa stammar. Jag gick den så ofta i de första ungdomsåren. Jag kan ännu, när jag vill, se den för mig i majdagarnes blåa ljus, som det skimrade för mina ögon i de framfarna dagar då glädjen ännu var röd och sorgen svart. Här runno sommardagarna i sorglöshet och ro, och den ena var den andra lik. Här hvälfde sig septembers blekare himmel med en mera oändlig

lontain, ett sprödare och mera glasartadt blått. Men det var i den röda höstens tid, i det bjärta vildvinnets och de brokiga trädens tid.

Nu kommer den mörka tiden.

Skogen glesnar mer och mer. Vägen leder ut på den släta bygden: nyplöjda tegar svarta som bår-täcken, gulgråa stubbåkrar mellan tunna pilläckar, öfverspunna med spindelväf. Gråa stugor, röda tak. Vällingklockan har slutat ringa, men en annan tar upp från motsatt håll. Öfver mitt hufvud ligger himlen vattrad i hvitt och ultramarin, men mot väster tätna skyflockarna till moln, lagrade i tjocka skifvor — blyfärgade, järngrå. Det är middagsbelysning, en senhöstmiddags bleka, gulsiktiga ljus. Bakom skytäckat kämpar solen och vill bryta sig fram, men förmår blott spruta silver i molnristningarna.

Horisonten är en mjuk våglinje, konturerna af långsamt stigande och sjunkande höjder; en mjuk och fast linje, bruten af en kvarn här, en kyrka där. Vägarna slingra som ljusa band öfver bygden, kantade med gårdar och uthuslångor och med rader af kala träd. Då och då ett knattrande ljud af en vagn

som rullar på afstånd — en hund som skäller långt borta — ett par träskor som klappra mot vägen. Och i dalsänkningen där nere går en gammal bonde: han hojtar åt sina oxar och smäller med piskan, medan han plöjer sin åker.

En gumma med ett svart huckle om hufvudet står i sin dörr med handen öfver ögonen och ser bort åt vägen.

Se — nu brister molnlagret i kanten och solen bryter äntligen igenom i skarpt sönderdelade strålknippen, som erinna om den förgyllda solen öfver predikstolen i min barndoms kyrka. Och alldeles på samma sätt lyste solen på det gratulationskort, som min skolflamma gaf mig till min första nattvardsgång och som föreställde Kristi dop. Allt sedan dess har jag nu i snart tjugu år trott, att det bara var vid Jordanens strand som solen kunde lysa så. Men jag ser att jag har misstagit mig.

Men det räcker icke länge. Solen gömmer sig igen, som om den blygdes att visa sin tärda och bleka färg. Skuggorna falla långa. Om få minuter börjar skymningen falla, den långa skymningen, och det blir kallt till natten. Framför mig ligger vägen i en rak linie, grå och ändlös. Sparfvorna sitta i rader på telegraftråden och pipa sömnigt.

Skuggorna växa. Allfarvägens spleen trycker mig, och jag vänder hem till mitt ensamma hus.

* * *

Nu kommer den mörka tiden. Nu kommer årets sista tid.

Nu stänger man sig inne och ser till att alla dörrar och fönster sluta väl tillsammans. Den värme naturen bestod är förbrukad; så får man då tända sin brasa och roa sig åt eldens slocknande sken på den gula tapeten. Och det är som om det stigande mörkret vidgade tomrummet mellan de fyra väggarna, och man tycker sig känna ensamheten växa upp som

en mur omkring sig. Man tycker sig se den lura öfverallt i rummet med två svarta hål till ögon, den ligger och halfsofver under möblerna, den sitter på huk i rummets alla skumma vrår och den kryper mellan bladslingorna i tapetens sinnessvaga snirkelmönster. Ensamheten . . . Jag mins inte att jag var mörk rädd som barn; men det kunde hända, om jag en eller annan gång blifvit lämnad ensam hemma — det kunde vara midt på förmiddagen när det klara dagsljuset spelade in genom alla fönster — då kunde det hända, att jag darrande af skrämself gick ur rum och i rum och tittade i alla vrår, bakom dörrarne och i garderoberna, för att öfvertyga mig om att jag var ensam, verkligen alldeles ensam. Och när jag fann att ingen var där, ingen alls mer än jag, blef jag rädd för allt och ingenting . . . för mig själf, för klockan på väggen, för möblerna, för spegeln — i synnerhet för spegeln . . .

Men när elden brunnit ner och skimret på tapeten mattats, sluter man sina ögon och lyssnar till vinden, som hvisslar vid gårdsknuten, och vill drömma sig långt bort till morgonlandet där naturen aldrig öfverlever hvad hälst ingen borde öfverleva, sig själf. Och kanhända visar det sig då, att själfva drömmarna förlorat sin bärkraft från fordom, att man öfverlevat själfva sin längtan. Ty man öfverlever så mycket. Kanske för mycket. Det skulle eljes icke så många känsans pauvres-honteux gå omkring, hvar på sin ensamma väg, och undra öfver sitt tomma lif med själen svept i stämningarnes paltor.

Njaluan Förläggning

DEN DANSKA LITTERÄRA GRÖN- LANDSEXPEDITIONEN ÅTER HEMMA.

Efter fotograf.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

GRUPPBILD, tagen i dessa dagar af den danska Grönlandsexpeditionens män: Mylius Erichsen, författare, ledare af exp. (1), Grefve Harald Moltke (2), Kand. Knud Rasmussen (3).

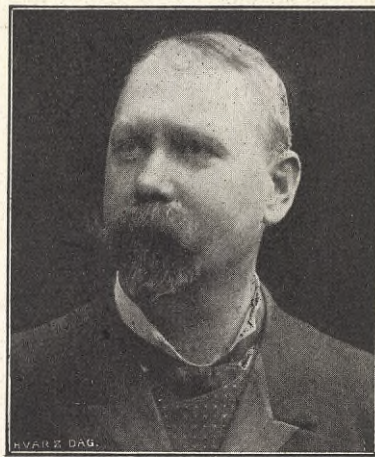
ETT VÄLGÖRENHETSFRIMÄRKE TILL TUBERKULOSENS BEKÄMPANDE.

Efter 2½ års händelserik bortvaro har nu den danska litterära Grönlandsexpeditionen återvänt till Köpenhamn.

Deltagarna uttrycka sin stora tillfredsställelse med de vunna resultaten.

Exp:s ledare är inbjuden att i London hålla föredrag om vistelsen i snölandet.

* * *

EJNER HOLBÖLL,
den danske postexpeditören som väckt
förslaget om välgörenhetsfrimärket.

Det för några dagar sedan af den danske postexpeditören Holböll väckta förslaget om försäljandet genom postverket af ett välgörenhetsmärke har, äfven i Sverige, redan mycket uppmärksamats. Idén är utmärkt och kommer antagligen att inom den närmaste framtiden realiseras. Om användandet af frimärket, hvilket skulle lösas såsom tillägg utöfver det vanliga portot, kombinerades med krigsändandet af jul- och nyårskort, skulle afsevärda summor kunna insamlas.

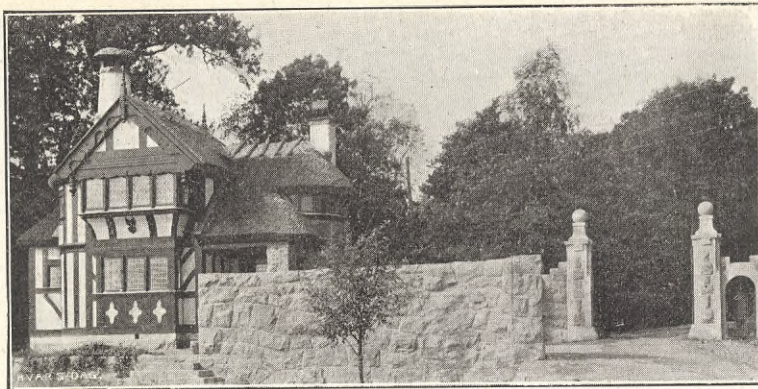
TJOLÖHOLM. II.

Efter fotografier för HVAK 8 DAG af hoffotografen A. JONASON, Göteborg.

Vi meddela härmed som forts. på artikeln i 5 årg. 10 h. en avslutande uppsats om Tjolöholms nya slott nära Kungsbacka, hvars nybyggnad påbörjades af aflidne stallmästaren J. Fr. Dickson och nu fullbordats af hans maka, fru Blanche Dickson J. Dickson. Slottets skapare är arkitekten L. I. Wahlman i Stockholm.

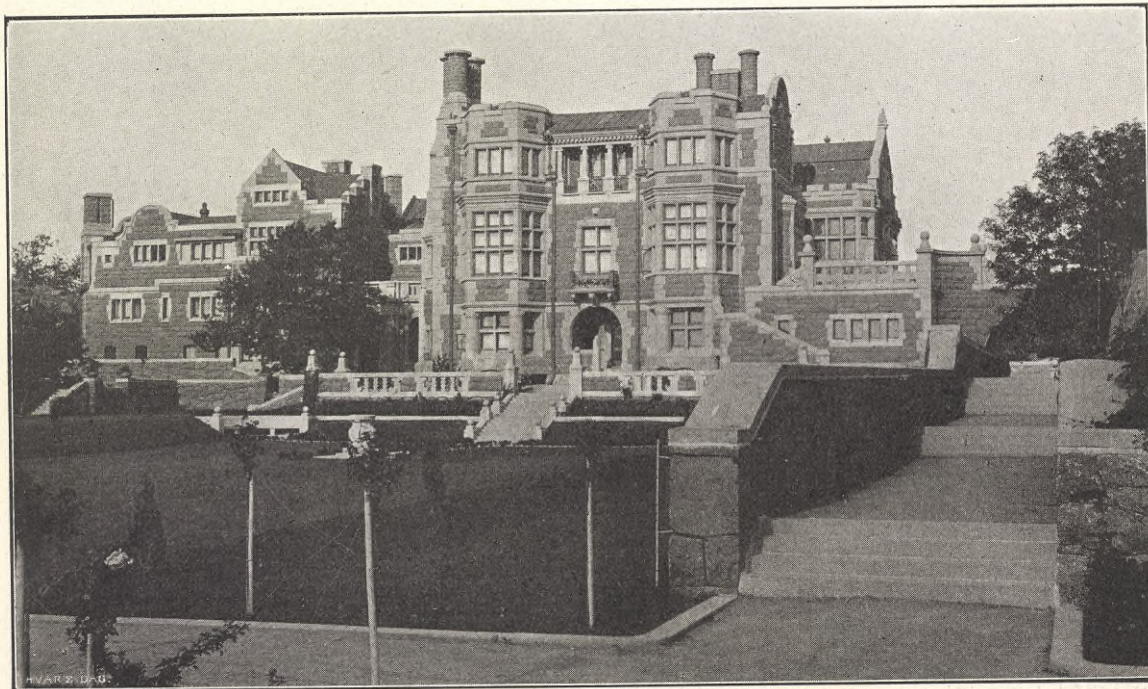
Man tröttnar aldrig på Tjolöholm, så sant som man aldrig tröttnar på hafvet. Om den fria härliga utsikten vore allt hvad slottet hade att bjuda, jämte ett nödtorftigt skydd mot vindens bisterhet, så vore detta mer än nog.

Men slottet är sådant, att man skulle kunna längta dit, om det låge midt i en ödemark. Att man skulle vara snar att glömma hvad

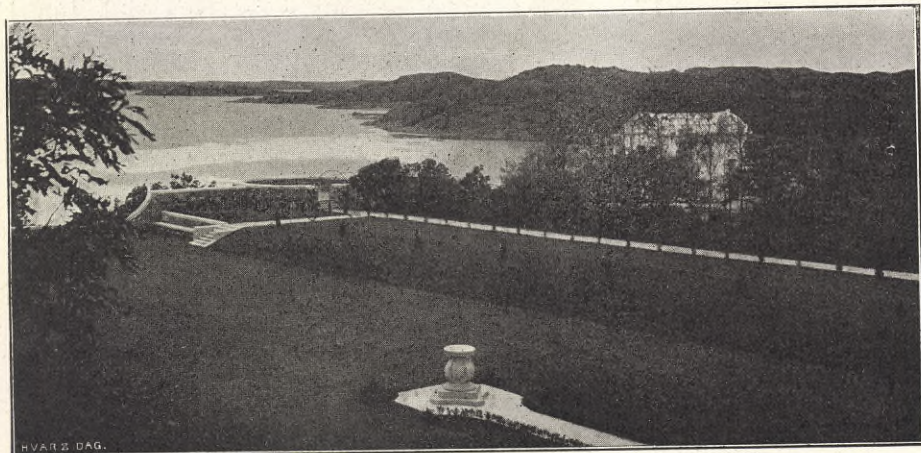
TJOLÖHOLM: Grindvaktens stuga.

Kliché: Bengt Silfverparre

TJOLÖHOLM: Slottets fasad åt hafvet.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre sthm—Öbg.

TJOLÖHOLM: Terrassen åt hafvet och mauoleet.

Kliché: Bengt Silfverparre

som bruste utanför dess murar för hvad man hade innanför desamma. Ty liksom den lyckliga verkligheten är sådan, att naturen gjort det bästa i sin art till miljön, så har också konsten och hemglädjen i själva slottet firat en triumf.

För alla de detaljer där finnas att beundra! Allt är velat som det bästa och allt är konstnärligt genomtänkt. Och så som dessa detaljer stämna samman, så

som de fläta sig in i och öfvergå i hvarandra. Så som de nästan koralliskt bygga upp de finaste helheter. Man häpnar egentligen aldrig. Därtill är allting för dämpadt. Man har snarare ett intryck som af vacker musik på ett godt instrument: man njuter af skönheten och beundrar tekniken endast i andra rummet.

Detta är mycket sagdt, men icke för mycket. Ett slott kan icke på samma gång vara mera värdigt och mera hemligt, mera konstnärligt och mera enkelt i sin nobelhet än hvad Tjolöholm är.

Det är en enastående stil: mindre beroende på stil- enlig tidstrohet i de stora dragen eller enskildheterna, ehuru äfven sådan i undantagsfall varit eftersträfvad och på det lyckligaste sätt ernåtts, än i absolut konstnärighet. Man har ingenstädes nöjt sig med kopiering och kombination af historiskt gifna element — ett tillvägagångssätt som man mycket ofta ser prof på; t. o. m. den fria amerikanska republikens fria söner älska ju som oftast att bygga sina palats i trogen vördnad för ett af gamla världens berömda mönster, och denna sorts stillenlighet är då en särskild anledning till stolthet. I detta afseende utgör Tjolöholm ett lysande undantag från hvad som nästan kan anses för regel. Här har anläggningens idé varit genomgående och sträfvandet efter full samstämmighet mellan belysning och karaktär. Att ett sådant tillvägagångssätt kräver mera tid och ett intensivare uppgående i arbetet är ju utan vidare klart. Det är icke från början fastslaget ett skema, i hvilket så godt som alla konturer äro på förhand gifna.

Foto. Jonason. Gbg.

Kliché: Bengt Silfversparre.

TJOLÖHOLM: Hufvudportalen.

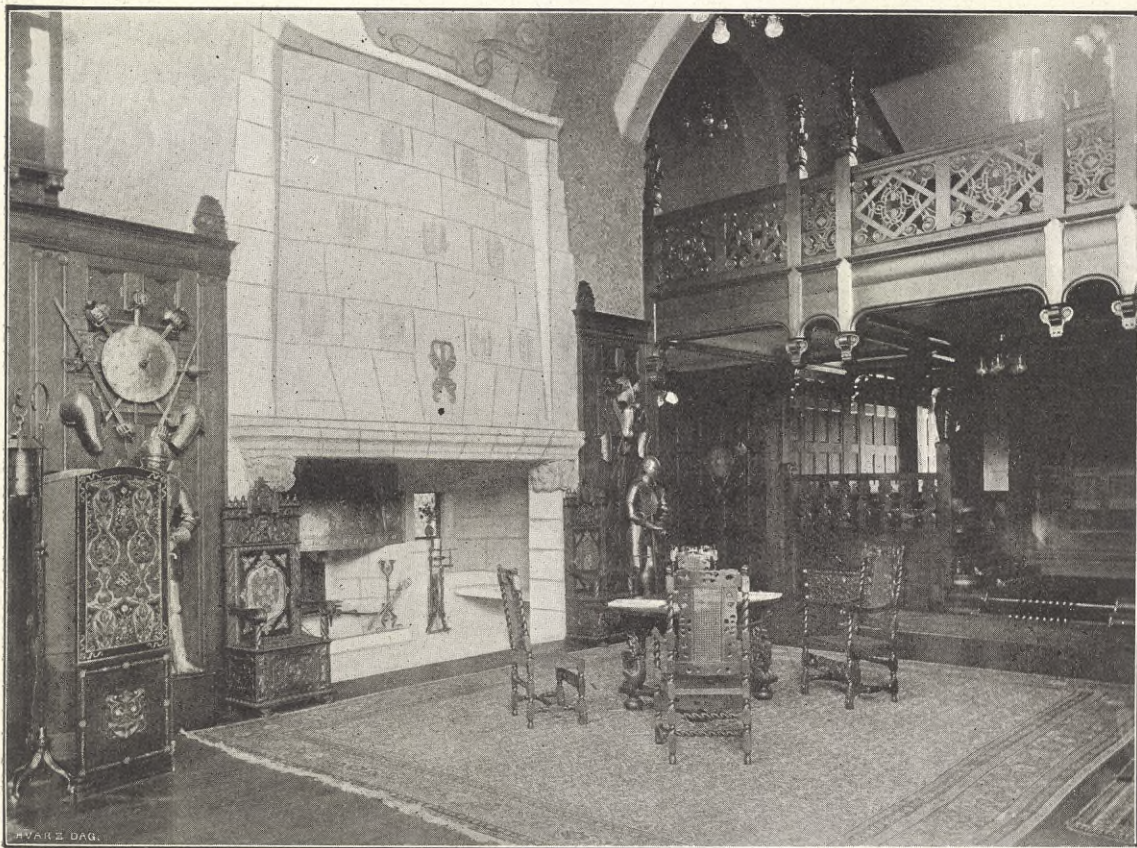

Foto. Jonason. Gbg.

TJOLÖHOLM: Hallen.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—Gbg.

Foto. Jonason. Gbg.

TJOLÖHOLM: Salen.

Kitché: Kem. A.-B. Bengt Ouyversparre Stålm—Gbg.

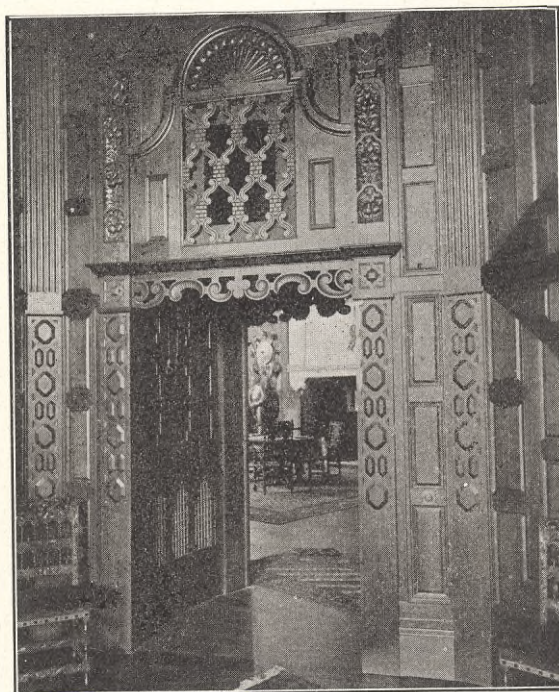
Det är icke ens en direkt inspirerad linjeföring. I många försöksskisser har temat varierats; först under mycken eftertanke har bilden tagit fasthet och form under ritstiftet.

När H. 8 D. förra gången eller för ungefär ett år sedan hade tillfälle att visa sina läsare en del bilder från Tjolöholm, var slottet endast till det yttre fullbordadt. Öfver tröskeln till det inre gingo vi icke många steg. Där mötte oss ett kaos, som visserligen gaf stora löften, men om hvilket man endast kunde bilda sig oklara föreställningar. Men vi stodo nere på stranden och sågo hur beundransvärdt väl och osökt den stolta byggnaden var inkomponerad i den omgifvande naturen, hur den liksom med nödvändighet växte fram ur den kärva klippan. Då stod ännu det gamla slottet kvar, omedelbart bakom det nya.

Af det gamla slottet återstår nu icke sten på sten. Där det förut stod, afslutas som bäst omfattande arbeten för den stora frontterrass, som utåt stora uppkörsvägen skall öppna sig framför slottet.

* * *

Tjolöholm är alltid slottet. Men liksom trädgården åt hafvet — trädgården på Hallands västkust! — gömmer rosenbuskar och violer mellan de grå kliporna, liksom den stora gräsplanen med sina bjärt rabatter nedanför slottet i solskenet fångar in något af en rent sydländsk färging, så visar det sig att inom slottsmurarna rymmes icke endast det mäktiga och imponerande, utan äfven de soligaste vrår och de stugonäpnaste rum, de lustigaste gångar och burspråk.

TJOLÖHOLM: Genomgång mellan Hallen och Salen.

Å ena sidan, hvad här har trollats fram ur klipphäl-
len — å den andra, så som materialet blifvit tämdt!
Det är en njutning att ströfva i slottet; att för-
irra sig i dess halfskumma gallerier, att fågna sitt öga
med dess utsökta färgstämningar, som så intimt sluta
sig till de olika partiernas karaktär. Man får del af
ett monument, rest till såväl byggherrens som konst-
närens ovanskliga ära.

* * *

Redan vid grindstugan börjar äfventyret. En rik-
tig stuga, hvars ena vägg är en bastant stenmur och
som ändå, alldeles som husen nere i "byn", har halm-
tak. Den låter vidunderlig, denna sammansättning,
men den är åstadkommen på det mest älskvärda och öf-
vertygande sätt. Det är helt enkelt en förtjusande stuga.
Grindarna stå öppna och vi köra in i en stor
park. Efter en stund blir slottet synligt, och nu få
vi stiga ur åkdonet och gå rätten af vägen till fots
— sista biten af uppkörsvägen och frontterassen äro
ännu icke färdiga.

Vi hejda oss för att betrakta den vackra hufvud-
portalen, och ringa sedan på inträde. Den tunga
porten glider ljudlöst upp.

Vi stå nu i förhallen, ett jämförelsevis trångt
portrum med stor spis och väntbänkar, hväldt och
ganska kalt. Det verkar som ett återhållet andetag
inför ett kraftprof, och det är med verklig spänning
man ser dörren öppna sig till stora hallen.

Denna har en utpräglad gotisk anläggning. Trä-
arbetet är dock hållet i anslutning till tidig 1600-tals-
stil, hvilket afsevärdt förmildrar strängheten i den
gotiska resningen.

Midt emot ingångsdörren är en väldig grå sand-
stensspis, ur hvars öppna famn, när kölden rår utan-
för, det gästfria hemmets trefna värme genast vid in-
trädet strömmar emot en. Spisens emblemer äro
salamandrar och sagofigurer, och dess krön bär de-
visen Coelum Versus (mot himmelen). Dess inre, af
täljsten, har en kolossal hamrad och drifven koppar-
kupa.

Hallens gafvelfond är apterad för Julius Kron-
bergs "Drottningen af Saba", belyst af hvitt reflexljus
uppifrån. Fönstren, hvaraf det största är omkring 20
fot högt, äro därför utbyggda åt sidorna för att ej
blända ögat.

Hallens fond intages af den stora hufvudtrappan

Foto. Jonason. Gbg.

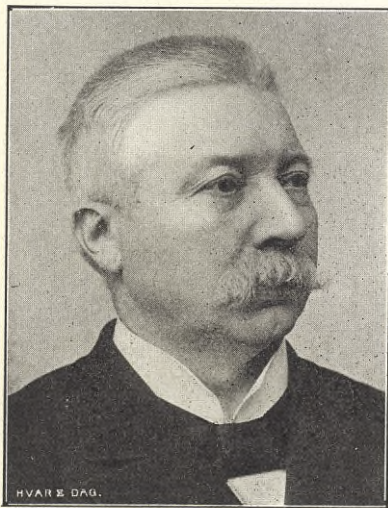
Kliché: Bengt Sjöforsparre

TJOLÖHOLM: Skulpterade djurfigurer å balustraden i H allen
af ek. Nedtill låg och mystisk öppnar den sig först
i en "landing" gående tvärs öfver hallen, stryker se-
dan terrassformigt bakåt och nedsläpper fondfönstrens
ljus, som mellan tvenne väldiga sandstenskolonner
silar sig ned öfver balustraden med dess groteska, i
trä skulpterade djurfigurer. Träarbetet i trappans
mörka rökta ek är ett enastående prof på arbetsskick-
lighet.

Efter den mera högtidligt och ålderdomligt stämda
hallen, verkar matsalen med sina två breda och höga
fönster och sitt hvita, gladt och rikt ornerade stuck-
tak helt fästligt. Den höga panelväggen med sitt å
la grecque-artade mönster står mjukt i färg tack vare
betsens bannlysande och listverkets tunnhet. (Forts.)

NORSK FÖRELÄSARE I SVERIGE.

FRAMSTÅENDE NORSK PIANIST.

HVAR 8 DAG.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

THORVALD LAMMERS.

Thorvald Lammers i Kri-
stiania, den bekante sån-
garen, musik-
anföraren och
sångläraren,
hvars "folkvi-
seftnar" för
några år se-
dan väckte
så varmt bifall
i Stockholm o.
Uppsala, har
nyligen, på an-
modan af Nor-
diska förenin-
gen, i Stock-
holm hållit
tvenne intres-
santa föreläs-
ningar "Om
oratoriet og
dets mestere".

I Göteborg
har under vec-
kan den fram-
stående nor-
ske pianovir-
tuosen Martin
Knutzen kon-
serterat. Herr
K. har stude-
rat för fru Bac-
ker-Gröndahl,
professor
Barth i Ber-
lin m. fl. och
har europeisk
ryktbarhet.

HVAR 8 DAG.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

MARTIN KNUTZEN.

J. F. LILLIEHÖÖK.
MED ANLEDNING AF 70-ÅRS DAGEN.

Generalmajoren Johan Fredrik Lilliehöök på Körtingsberg i Örebro län fyllde den 19 nov. 70 år. Född på Käsö i Göteborgs och Bohuslän blef han 1849 kadett på Karlberg och utnämndes 1854 till löjtnant vid Västgötadals regemente. Några år senare gick den unge officeren i fransk krigstjänst och deltog, under den pröfvande tid som nu följde för de franska vapnen, med utmärkelse i flere fälttåg.

Under kriget mot Österrike bevisade han bataljerna vid Magenta, där han efteråt på slagfältet erhöll Franska Hederslegionens riddartecken, Marignano och Solferino, och vid olika tillfällen, både före och efter det italienska fälttåget, kämpade han med i Zouavregementets strider i Algeriet och i striderna mot de fiendliga kabylistammarna i Marocko. Fastän han 1860 åter lämnade den franska krigstjänsten, vid hvilket tillfälle han belönades med guldmedalj för tapperhet i fält, var därmed hans längtan efter äfventyr icke stillad, utan efter 4 år slöt han sig ännu en gång till sina gamla vapenbröder och medföljde den franska expeditionen mot kabylistammen "Flittas".

Hemma hade Lilliehöök stigit i graderna. Redan 1859 hade han blifvit ordonnansofficer hos konungen, 1864 blef han extra adjutant i krigskollegium

Foto. Dahltz, Stockholm.

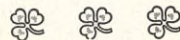
J. F. LILLIEHÖÖK.

Klisché: Bengt Sjöversparre.

P. S. L. ANNERSTEDT. †

Vid tidningens pressläggning ingår underrättelse om att f. d. statsrådet och presidenten Per Samuel Ludvig Annerstedt aflidit den 21 nov. vid 68 års ålder.

och följande år, sedan han deltagit i en beskickning till S:t Petersburg, utnämndes han till adjutant hos konungen. 1875 blef han major och 1887 öfverste vid Nerikes regemente.

1893 transporterades han som öfverste och sekundchef till Lifregementet till fot, och när han 1897 trädde tillbaka från aktiv tjänstgöring fick han generalmajors afsked.

Som militär befälhafvare har L. ständigt haft samma mål för ögonen: fältduglighet hos såväl officerare som manskap. Den rika praktiska erfarenhet han hemfört från sina utländska vandringsår har han vetat att med en alltid takfullt afvägd human myndighet tillvarataga. Den kroppens och sinnenas spänstighet, åt hvilken han ännu på ålderns dagar i oförminskad grad kan glädja sig, fordrade han också af andra. Nykterhetsrörelsen på lägerplatserna t. ex. har därför i honom haft ett godt stöd.

Sina mångskiftande minnen har generalmajor Lilliehöök delvis litterärt behandlat i flere från trycket utgifna arbeten: "Tvenne år bland zouaverna", "Två reseskisser" och "Bazaine fälld eller frikänd".

Sedan 1891 är generalmajor L. ledamot af krigsvetenskapsakademien.

DET HÖGRE NORSKA ARMÉBEFÄLET.

Efter porträtt.

A. B. ÖVERGAARD.

Klisché: Bengt Sjöversparre.

Afsked har beviljats generalmajoren, chefen för Trondhjemska infanteribrigaden och kommandanten öfver Trondhjems befästningar och Nordenfjeldska kommandodistriktet, Alexander Bretteville Övergaard, och till hans efterträdare har utnämnts förutvarande öfversten Wilhelm Krohn, f. 1848, sedan länge en af Norges mest bemärkta officerare.

Efter porträtt.

WILHELM KROHN.

Klisché: Bengt Sjöversparre.

C. W. WIDERSTRÖM.

Kyrkoherden, fil. och teol. dr Carl Wilhelm Widerström, fyllde den 8 nov. 70 år. Stud. 53, fil. kand. 64, fil. dr 65, prästvigd 68, past.-ex. 74, komminister 75, kyrkoherde i Urshult (Vexjö stift) sedan 76, preses v. prästmöte i Vexjö 87, Teol. dr 97.

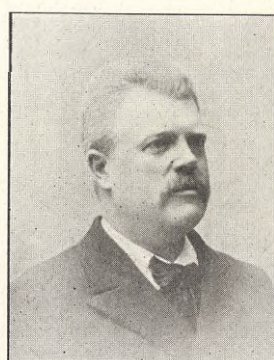
A. W. R. FOCK.

65 år fyllde den 12 nov. f. majoren friherre Axel Wilhelm Reinhold Fock i Stockholm. Underlöjtnant vid Kronprinsens Husarregemente 60, ryttmästare 84, major i armén 90 och tog s. å. afsked.

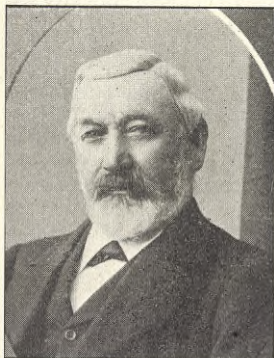
K. F. SILVERSTOLPE.

Justitierådet Karl Fredrik Silverstolpe fyllde den 13 nov. 50 år. Stud. 73, ingick i Svea hofr. 78 som e. o. not., fisk. 87, ass. 90, t. f. rev.-sekr. 91, konst. rev.-sekr. 93, rev.-sekr. 97, exp.-chef 02, t. f. presid. i SKånska hofr. 02, just.-råd. s. å. Led. Mus. Akad. 97, dess v. preses 1900. Styr. mäst. i S. H. T:s Stockh. loge 99-01.

W. LJUNGBERG.

Målaremästaren i Norrköping, Wilhelm Ljungberg, fyllde den 22 nov. 50 år. L. var 94-02 ordf. i Norrk. Handtverksför., 96-02 led. af centr.-styr. för sv. Handtv. o. Ind.-för. Är led. af stadsfullm. och af centr.-kom. för utst. i Norrk. 06; ordf. i brandst.-kom. i Norrk. f. St. Allm. br.-bol. o. i Norrk. Ind.-lott.

A. GENTZEL.

Fabriksidkaren Anders Gentzel, en af direktörerna för Viskastrands Väfveriaktiebolag i Borås, fyllde d. 15 nov. 75 år. Innehade på sin tid flera kommunala förtroendeuppdrag och är sedan 30 år tillbaka ledam af stadsfullmäktige.

C. O. S. T. MEURLING.

Överstelöjtnant Carl Otto Sigvard Theodor Meurling i Jönköping, fyllde den 9 nov. 55 år. Underlöjtn. vid andra Lifgren.-regt. 70, löjtnant 78, kapten 87, major 95, öfverstelöjtnant vid Jönköpings regemente 1900. Ordf. i styrelsen för Riksbankens afdelningskontori i Linköping 97-01.

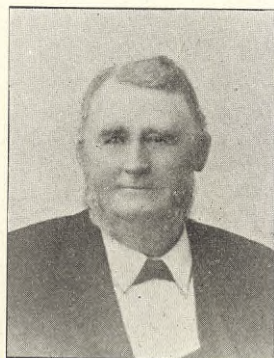
J. A. KEMPE.

Lekt. Johan Arvid Kempe fyllde den 10 nov. 50 år. Stud. 74, fil. dr o. doc. i fornn. ltt. i Lund 85, lekt i Vesterås sed. 86, led. af Riksd. 2 K. 00-01, K. m:ts omb. v. intern. geogr. kongr. i Bern 91 och i London 95; föret. fl. stud.-res. f. geogr. o. kartogr. ändam.; utg. en mängd kartarb.; förf. af upps. i tidn. o. tidskr.

O. U. V. H. BROMAN.

45 år fyllde den 11 nov. kommandörkaptenen af 2:a graden Oscar Uno Victor Holger Broman. Assistent å marinförvaltningens Artilleri-afdelning.

O. FRUMMERIN.

Den 14 Nov. fyllde bryggeriägaren O. Frummerin i Loholm 70 år. Sedan många år led. af stadsfullm. samt f. d. landstingsman.

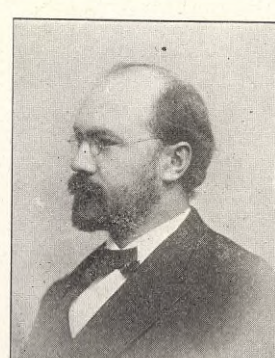
J. L. WINBLAD v. WALTER.

Den 10 nov. fyllde major Johan Ludvig Winblad von Walter, i Luleå 55 år. Underlöjtn. v. Norrbott. fältjägarekår (nu regem.) 73, löjtn. 77, kapt. 87, major 97, Öfverkontroll. vid maldryckstillv. i Norrbott. län.

A. G. v. HEIDENSTAM.

Trafikchefen, kapten Adolf Gerhard von Heidenstam fyllde den 3 nov. 55 år. Underl. vid däv. Smål Gren.-kår 72, löjtn. 76, kapten 91. Stat.-insp. vid Emmaboda station 82-00, trafikdir.-ass. vid Gefle-Dala järnväg 00, trafikchef vid Köping-Uttersbergs järnväg 03.

E. LAGERLÖF.

Lektorn, fil. dr Erland Lagerlöf, i Vesterås, fyllde den 7 nov. 50 år. Stud. 73, fil. dr 92, doc. i teoretisk fil. i Lund 92-97, ex lärare vid allm. lärov. i Malmö 93-99, lektor i Vesterås sedan 99. Vitter författare och af Sv. Akad. och Vet. Akad. prisbelönad öfversättare.

PORTRÄTTGALLERI

J. J. BROANDER.

Den 7 nov. fyllde kyrkoherden Johan Jakob Broander 80 år. Stud. 45, prästv. 48, kyrkoherde i Hafden (Visby stift) sedan 60. Kontr. prost 86-90. Preses vid prästmötet 83.

F. LILJENROTH.

65 år fyllde den 5 okt f fängelse-direktören Frans Liljenroth. Officer vid Bohusläns regemente 60, befälhavare för inre bevakningen å Malmö slott 64, direktör vid Stockholms länsfängelse 80. Afsked därtill från 31 okt. 04.

R. A. LINDBOHM.

60 år fyllde den 19 nov. öfverstel. Ralf Alrek Lindbohm i Sthlm. Kamr. i försäkr.-A.-B. Skandia, led. af dir. öfv. Arméns Pens.-kassa, redogörare vid Gymn. Centr. Inst. Underl. vid Gotl. nat. beväring 63, generalst. officer 70, major vid Gotl. Inf.-reg. 95, öfverstel. i armén och afsk. 00. Kvarstår i regementets reserv.

C. A. MEBIUS.

Den 15 nov. fyllde lektorn, fil. d. Claes Albert Mebius i Göteborg 50 år. Stud. 73, docent i fysik vid Uppsala universitet 85, biträdande laborator 86-91. Lektor 91 i Norrköping och Göteborg. N. v. ordförande i K. Vetenskaps och Vitterhetssamhället i Göteborg.

C. A. G. AHNSTRÖM. †

Öfverste Carl Anders Georg Ahnström afl. d. 13 nov. i Linköping vid 65 års ålder. U.-löjtn. v. 2 Lifgren.-reg. 60, afsk. o. öfverste i armén 97. Ordf. i stadsfullm., bank-, järnv.- o. brandsstyr. m. m. Inneh. chefspos-ter i styr. f. Kinda och Göta kanal. Led. af landstinget.

C. E. W. BREHMER. †

Öfverste Svante Edward Wilhelm Brehmer afl. den 13 nov. vid 63 års ålder. Underlöjtn. vid Hels. regem. 60, öfverstelöjtn. 93. Öfverste och chef för Södermanl. reg. 96-04. Sedan 99 led. af riksd. Första K., statsrevisor. På sin tid landstingsman i Gefle, län samt stadsfullm. i Södertälje.

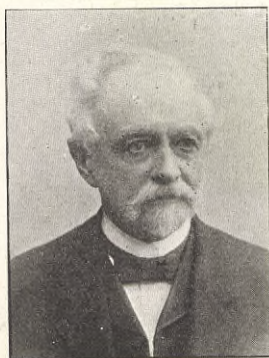
A. BRÄNNSTRÖM. †

Kaptenen, v kommissionslandtm. August Brännström i Luleå afl. den 4 nov. vid 48 års ålder. Underlöjtnant 78, kapt. 96. Landtmät. ex. 81, v. kom. landtm. 95.

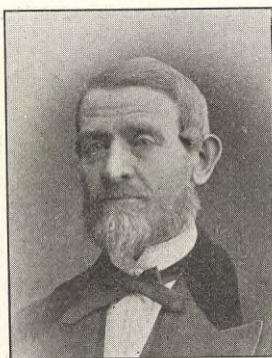
P. LARSSON. †

Den 4 nov. afl. ed i Ljusdal, dispo- nenten vid Östernäs ängsäg, Per Larsson, vid 36 års ålder.

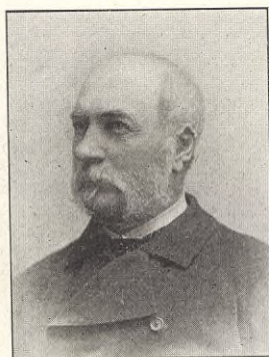
C. A. HERMELIN. †

Den 12 nov. afl. ed å Nacka gård nära Sthlm f. d. dom.-intend. frih. Carl Alfons Hermelin, f. 21. St. 38, kansliex. 40, intr. i fin.-dep. 61. För- rest. f. Sthlms l:s landtblr.-skola på Vårby. Kammaråd i K.-koll. 80, 83 t. f. s. dom.-int. i Sthlms l., s. å. skatt- m. i hush.-s. Erh. 78 Sthlms l:s hush.- skaps guidm. Led. af l.br.akad. 72.

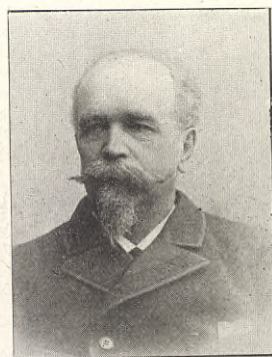
M. ÄHLSTRÖM. †

V. häradshöfdingen Mauritz Ählström i Vimmerby afl. d. 4 nov. vid 84 års ålder. Hofr.-ex. 42 v. häradsh. s. å. hofrättsfiskal 48, då han öf- vertog faderns handelsaffär i Vim- merby och innehade den till 76. Mångårig v. ordf. i stadsfullmäktige. Stor musikälskare.

F. J. HÅKANSON. †

Den 9 nov. afl. ed i Eksjö musik- direktören F. J. Håkanson vid 77 års ålder. Efter ex. vid Musikaliska Akademien organist och klockare i Eksjö 66. Musikdirektör 70. Led. af stadsfullmäktige. Hade flera kommunala uppdrag. Innehade Lit- teris et Artibus.

J. E. BERGWALL. †

Den 12 nov. afl. ed i Stockholm f. förste provinsiall. John Edward Berg- wall, f. 36. Afl. ed 67 med. lic. ex. och utnämndes s. å. till prov.-läkare i Undersakers distr., transp. 69 till Skellefte distr. 71 till Sillbodals distr. o. 76 till Gefle distr., 90-95 t. f. förste prov.-läkare i Gefleborgs län.

Efter sned-
Kliché: Bengt Silfversparre

I. MAURICE BERTEAUX, Frankrikes nye krigsminister.

I. Af de 26 krigsministrarne under 3:djerepubliken har general André, näst Freycinet, lyckats bibehålla sig längst på sin post, i öfver fyra och ett halft år. Tillfölje den senaste militärskandalen har han nu fått gifva vika för en öfvermäktig opinion. Den 15 d:s inlämnade general André sin afskedsansökan och samma dag utnämndes *Maurice Bertheaux* till hans efterträdare.

Född 1852 och till yrket börsmäklare har Bertheaux a't sedan 1893 tillhört deputeradekammaren till hvars förnämsta krafter, största arbetsförmågor och mest fram-

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre

II. ETT PAR NYA »SIÄMESISKA» TVILLINGAR.

stående talare han räknas. Han är ledare af en af den yttersta vänsterns grupper, de radikala socialisternas. Bertheaux har gjort sig bemärkt i både finansiella och militära frågor. Mäst bekant är han som föredragande af den nya lagen om tvåårig tjänstetid.

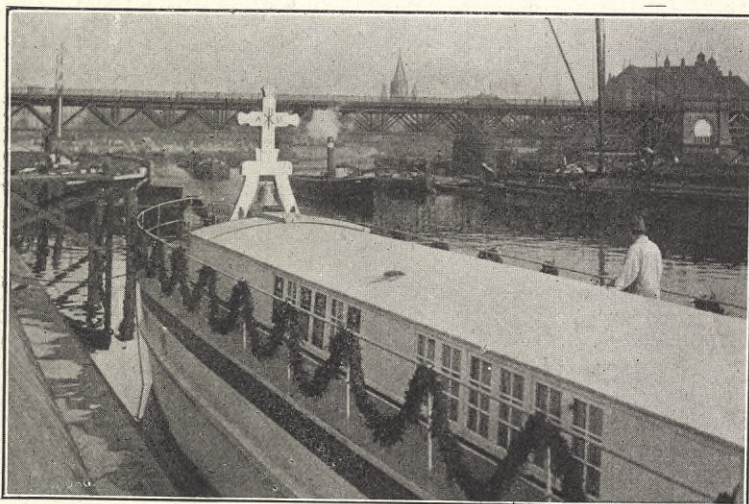
II. De i ryggen sammanväxta österrikska tvillingarne Blazek väcka f. n. stort uppseende i London, bl. a.

Efter fotografi.

Kliché: Bengt Silfversparre

III. KONUNGENS AF PORTUGAL ANKOMST TILL LONDON.

Efter fotografi.

IV. EN FLYTANDE KYRKA.

Kliché: Bengt Silfversparre.

genom en process som de öppnat mot ett järnvägsbolag, därför att detta icke vill tillåta dem att resa på en biljett.

III. Det portugisiska konungaparet har i dagarna gästade London, och där rönt ett mycket hjärtligt emottagande. Vår bild återgifver Portugals monark sittande vid kung Edwards sida.

IV. I Berlin har i närvaro af tyska kejsarinnan invigts ett nytt slags kyrka afsedd för de många flodskeppare som pläga uppehålla sig vid Berlins hamnplatser. Det är ett litet hvitmåladt fartyg, försedt med ett stort kors och kyrkklocka, hvilket om söndagarne skall förläggas till olika hamnar och tjänstgöra som kyrka. Om hvardagarne skall det användas som skepparnes klubbhus.